

Sarajevo, 24.02.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.02.2020.- 21.02.2020.

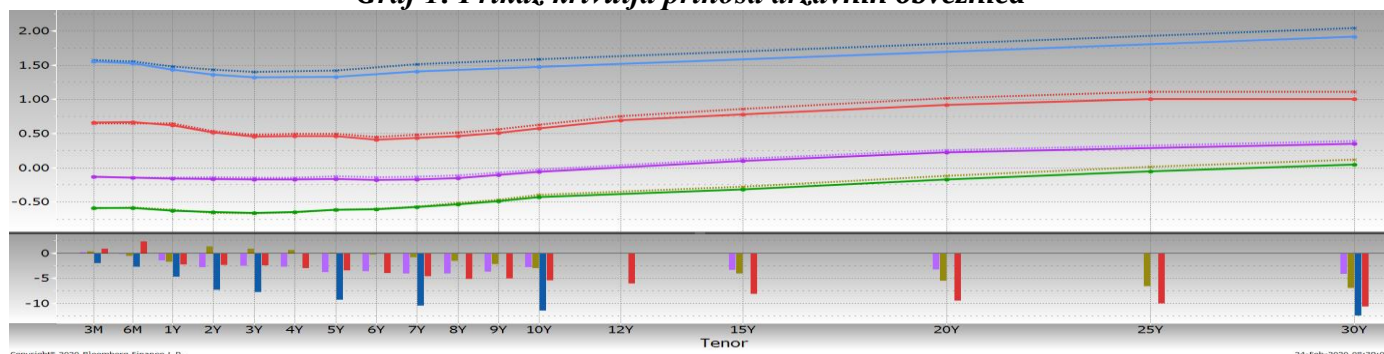
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	14.2.20	-	21.2.20	14.2.20	-	21.2.20	14.2.20	-	21.2.20	14.2.20	-	21.2.20
2 godine	-0,66	-	-0,64	1,43	-	1,35	0,54	-	0,52	-0,13	-	-0,16
5 godina	-0,62	-	-0,61	1,42	-	1,32	0,50	-	0,46	-0,12	-	-0,16
10 godina	-0,40	-	-0,43	1,58	-	1,47	0,63	-	0,57	-0,03	-	-0,06

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	14.2.20	-	21.2.20
3 mjeseca	-0,562	-	-0,565
6 mjeseci	-0,585	-	-0,591
1 godina	-0,597	-	-0,617

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.02.2020. godine (pune linije) i 14.02.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Iz MMF-a je priopćeno da ostaju pri prognozama iz siječnja prema kojima se očekuje globalni gospodarski rast od 3,3% u ovoj godini, što predstavlja povećanje u odnosu na 2,9% iz 2019. godine, ali za 0,1% manje u odnosu na prognoze iz listopada prošle godine.

EUROZONA

Prisutna neizvjesnost zbog koronavirusa utjecala je na to da prinosi obveznica eurozone kraćeg i srednjeg roka dospjeća ne zabilježe bitnije promjene u odnosu na prethodni tjedan. Također, tijekom proteklog vikenda pojavile su se informacije o povećanom broju zaraženih u Italiji. Pad prinosa od oko 3 bazna boda zabilježile su desetogodišnje obveznice. U mjesečnom izvješću Deutsche Bundesbank smrtonosni koronavirus je opisan kao „ciklični silazni rizik“ za Njemačku, te da će njemački izvoznici vjerojatno pretrpjeti negativne posljedice zbog istog koji prijeti poremećajem globalnih lanaca ponude. S druge strane, ministar financija Njemačke Scholz je izjavio da ne vidi znakove ulaska njemačkog gospodarstva u recesiju, te da Ministarstvo ostaje pri prognozi rasta GDP-a od 1,1% u 2020. godini usprkos rizicima koji proizilaze od koronavirusa. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je potvrdila A2 rejting Irske sa stabilnim izgledima.

Prošlog tjedna objavljen je zapisnik sa siječanjske sjednice UV ECB prema kojem je upozoreno na signale prevelikog ekonomskog optimizma, što se pokazalo kao točno u vremenu kada izbijanje epidemije

smanjuje nadu da bi u skorije vrijeme mogao biti zabilježen ekonomski oporavak. Pored toga zapisnik pokazuje i da je ECB upozorila na potencijalne trgovinske probleme, navodeći da bi dogovor između SAD i Kine mogao koštati EU izvoza određenih proizvoda kao rezultat „trgovinske diverzije“. Također, navedeno je da SAD i EU i dalje imaju nerazriješena pitanja u vezi s tarifama. Kao još jedan mogući negativan ishod navode se i trgovinske rasprave na relaciji EU – Velika Britanija koje su sada na čekanju, ali koje bi mogle dovesti do većih neslaganja nego što je to ranije očekivano. Ponovljeno je da kreatori monetarne politike moraju procijeniti utjecaj trenutnih stimulansa (negativnih kamatnih stopa i ponovnog uvođenja programa kupovina obveznica) u smislu potencijalnih sporednih učinaka, te da se rizici financijske stabilnosti posebno „pažljivo prate“.

Glavni ekonomista ECB Lane je krajem prošlog tjedna izjavio da očekuje da će se ekonomija eurozone oporaviti od izbijanja koronavirusa, što je umanjilo zabrinutost da se regija suočava s ulaskom u dugoročno usporenje gospodarstva, a što bi moglo zahtijevati još jedno smanjenje kamatnih stopa. Ipak, Lane je naveo da puni utjecaj ove bolesti ostaje nepoznat, te da i dalje predstavlja silazni rizik sve dok se ne suzdrži. Lane je početkom tjedna izjavio da su politike odgovarajuće za bazni scenario poboljšanja uvjeta tijekom naredne jedne do dvije godine, ali da dodatna smanjenja kamatnih stopa ne mogu biti isključena. Član UV ECB de Galhau je izjavio da je prostor monetarne politike ograničen, te da vidi potrebu da se fokus usmjeri ka fiskalnoj politici, ukoliko stimulansi budu potrebni.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	VELJAČA	-8,2	-6,6	-8,1
2.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	VELJAČA	21,5	8,7	26,7
3.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	OŽUJAK	9,8	9,8	9,9
4.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	PROSINAC	-	-3,7%	1,4%
5.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	32,6	32,4
6.	Bilanca tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	4,83	4,71
7.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	-2,09	-1,86
8.	Stopa inflacije – EZ	SIJEČANJ	1,4%	1,4%	1,3%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ	SIJEČANJ	1,1%	1,1%	1,3%
10.	Stopa inflacije – Finska	SIJEČANJ	-	1,0%	0,9%
11.	Stopa inflacije – Francuska	SIJEČANJ	1,6%	1,7%	1,6%
12.	Stopa inflacije – Austrija	SIJEČANJ	-	2,0%	1,7%
13.	Stopa inflacije – Italija	SIJEČANJ	0,5%	0,4%	0,5%
14.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	SIJEČANJ	-0,4%	0,2%	-0,2%
15.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	VELJAČA	51,0	51,6	51,3
16.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	SIJEČANJ	-	3,0%	3,2%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tijekom proteklog tjedna zabilježili pad za 8 do 11 baznih bodova u odnosu na prethodnu.

Prošlog tjedna je objavljen zapisnik sa siječanjske sjednice FOMC-a u kojem je istaknuto da je nastavljen rast ekonomskih aktivnosti umjerenim tempom, te da je tržište rada i dalje snažno. Također, potrošnja kućanstava je okarakterizirana kao stabilna, dok su poslovne investicije i izvoz još uvijek slabi, prvenstveno zbog utjecaja koronavirusa, koji predstavlja novi rizik za izgled globalnog ekonomskog rasta. Kreatori monetarne politike su istaknuli da je ista trenutno na odgovarajućoj razini, što je protumačeno kao signal da Fed vjerojatno neće mijenjati referentnu kamatnu stopu u ovoj godini, nakon prošlogodišnja tri smanjenja.

Predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je izjavio da je trenutna razina referentne kamatne stope prikladna do kraja ove godine, iako su primjetni rizici epidemije koja je paralizirala dijelove Kine. Prema njegovim projekcijama GDP će u tekućoj godini bilježiti rast od 2% do 2,25%, stopa nezaposlenosti će biti smanjena na 3,5% sa 3,6%, a inflacija će bilježiti rast prema ciljanoj razini od 2%. S druge strane, zamjenik predsjednika Feda Clarida je izjavio da zabrinutost zbog potencijalnih učinaka širenja

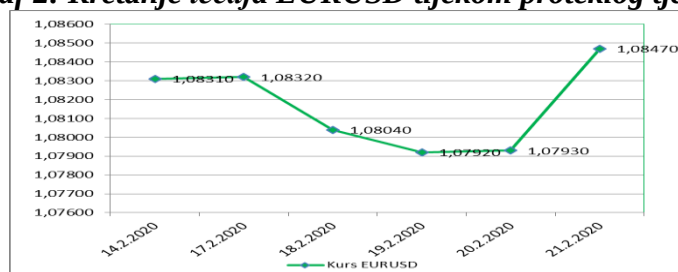
koronavirusa ne bi trebalo da utječe na promjenu monetarne politike Fed. Naime, Clarida je istaknuo da su temelji ekonomije SAD snažni, uz održiv rast, najjače tržište rada u posljednjih 50 godina, te stabilnost cijena uz inflaciju koja je blizu ciljane razine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks započelih kuća (M/M) SIJEČANJ	-11,2%	-3,6%	17,7%
2.	Indeks građevinskih dozvola (M/M) SIJEČANJ	2,1%	9,2%	-3,7%
3.	Vodeći indeks SIJEČANJ	0,4%	0,8%	-0,3%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 14. VELJAČE	-	-6,4%	1,1%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 15. VELJAČE	210.000	210.000	206.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 16. VELJAČE	-	65,6	65,7
7.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) SIJEČANJ	-1,8%	-1,3%	3,9%
8.	Indeks prerađivačkog sektora P VELJAČA	51,5	50,8	51,9
9.	Indeks uslužnog sektora P VELJAČA	53,4	49,4	53,4
10.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 14. VELJAČE	-	-6,45	1,1%
11.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) SIJEČANJ	1,6%	2,1%	1,3%

USD je blago deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,0831 na razinu od 1,0847.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Novi glavni pregovarač Velike Britanije za EU Frost je odbio sugestije da Europski sud pravde nadgleda uvjete koji su dizajnirani na način da niti jedna strana ne podriva drugu. On je, također, izjavio da Velika Britanija neće sudjelovati u EU programima ili agencijama koji bi zemlju stavili pod jurisdikciju EU. Frost je ponudio za obje strane razvijanje modela slobodne trgovine poput onih koje je EU potpisala s Kanadom, Južnom Korejom i Japanom. Pregovarački mandat EU bi trebalo da bude okončan do 25. veljače.

Prema očekivanjima rejting agencije Moody's, Velika Britanija će u ekonomskom rastu prevazići jedino Italiju i Japan među naprednim ekonomijama s obzirom na to da su očekivanja ekonomskog rasta za ovu i 2021. godinu zadržana na razini od 1%.

Pregovarač EU za Brexit Barnier je odbio zahtjeve Velike Britanije za uspostavljanjem trgovinskog sporazuma poput onog koji EU ima s Kanadom, a koji bi oslobodio Veliku Britaniju EU pravila. Prilikom obraćanja, Barnier je istaknuo da takva ponuda nije u planu, te je primjetio da je premijer Velike Britanije jedino sklopio sporazum prije šest mjeseci vezano za pitanje pravila EU u dijelu socijalne i ekološke regulative nakon tranzicijskog razdoblja.

Na samitu EU lideri su nastojali da pronađu način da pokriju nedostatak od 75 milijardi USD u proračunu koji će nedostajati zbog izlaska Velike Britanije iz bloka, nakon što je Merkel predvodila glavne zemlje koje doprinose budžetu u odbijaju prijedloga kojim bi trebali u proračun uplatiti nekoliko milijardi više. Sastanak je u petak završen s dubokim podjelama među sudionicima samita, te je predsjednik Europskog vijeća Michel morao priznati da će biti potrebno više vremena za dogovor. Časopis Guardian je objavio da je povećana zabrinutost nakon što je premijer Johnson naložio pregovaračkom timu za Brexit, na čelu s Frostom, da iznađu plan kojim će „zaobići“ protokole Sjeverne Irske u dijelu sporazuma o povlačenju iz EU, a koji uključuje provjere dobara i hrane koji se izvoze iz Velike Britanije u Sjevernu Irsku. Bivši

veleposlanik Irske u EU McDonagh je izjavio da bi preispitivanje takvih okolnosti moglo imati ozbiljne posljedice uključujući i rizike za budući sporazum s Vašingtonom, gdje postoji značajna podrška Irske.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuće (G/G) VELJAČA	-	2,9%	2,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć SIJEČANJ	-	5.500	2.600
3.	Prosječne tjedne zarade PROSINAC	3,0%	2,9%	3,2%
4.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) PROSINAC	3,8%	3,8%	3,8%
5.	Inflacija (G/G) SIJEČANJ	1,6%	1,8%	1,3%
6.	Maloprodaja (G/G) SIJEČANJ	0,6%	0,8%	0,9%
7.	PMI prerađivački sektor P VELJAČA	49,7	51,9	50,0
8.	PMI uslužni sektor P VELJAČA	53,4	53,3	53,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,83011 na razinu od 0,83707, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3047 na razinu od 1,2964.

JAPAN

Zabrinutost zbog širenja koronavirusa je bila ključni čimbenik koji je proteklog tjedna utjecao kako na globalna, tako i na financijsko tržište u Japanu, te su prinosi na japanske obveznice smanjeni za 3 do 4 bazna boda na tjednoj razini. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je BoJ spremna razmotriti dodatno ublažavanje monetarne politike ukoliko širenje koronavirusa bude značajnije utjecalo na japansku ekonomiju i kretanje cijena. Iz agencije za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je upozoreno da će koronavirus imati jak utjecaj na kinesku i japansku ekonomiju, te je istaknuto da će se ekonomija Japana neznatno oporaviti sa stopom rasta od 0,3% u tekućoj godini.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

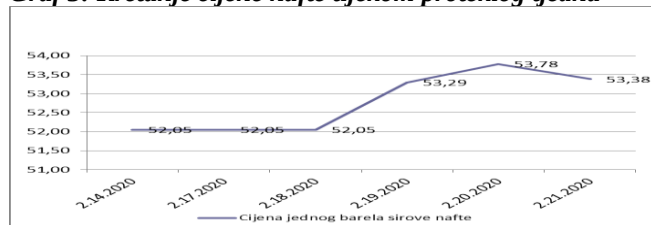
Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P IV tromjesečje	-1,0%	-1,6%	0,1%
2.	Stopa inflacije (G/G) SIJEČANJ	0,7%	0,7%	0,8%
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) SIJEČANJ	-1.684,8	-1.312,6	-154,6
4.	Izvoz (G/G) SIJEČANJ	-7,0%	-2,6%	-6,3%
5.	Uvoz (G/G) SIJEČANJ	-1,8%	-3,6%	-4,9%
6.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M) PROSINAC	0,3%	0,0%	0,9%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora P VELJAČA	-	47,6	48,8
8.	PMI indeks uslužnog sektora P VELJAČA	-	46,7	51,0
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) F PROSINAC	-	-3,1%	-8,2%
10.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) F PROSINAC	-	-0,4%	-0,3%
11.	Osnovne strojne porudžbine (G/G) PROSINAC	-0,7%	-3,5%	5,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 118,95 na razinu od 120,99. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 109,78 na razinu od 111,61.

NAFTA I ZLATO

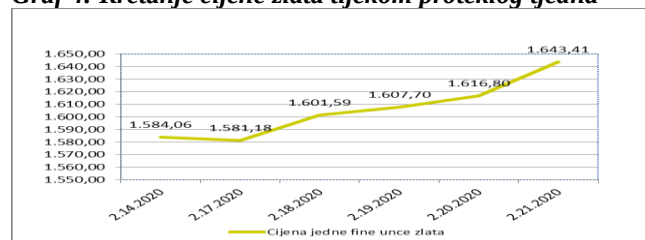
Njujorška burza nafte u ponedjeljak je bila zatvorena zbog praznika u SAD. Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je zabilježila blagi rast. Početkom tjedna cijena nafte se održavala na razini od oko 52 USD za jedan barel, uglavnom pod utjecajem ekonomskih podataka s kraja prethodnog tjedna koji su pokazali da ekonomija SAD djeluje na dobrim osnovama. Ipak, mogućnosti rasta cijene nafte su ograničene kako nedostaju najave OPEC+ o daljem smanjenju obujma proizvodnje. Sredinom tjedna SAD su uvele sankcije najvećem proizvođaču nafte u Rusiji kompanijom Rosneft PJSC zbog održavanja veze s predsjednikom Venecuele i državnim naftnom kompanijom ove zemlje, a što je pojačalo neizvjesnosti oko izvoza nafte. S druge strane, nemiri u Libiji predstavljaju prijetnju izvozu nafte, te su tako ove vijesti imale snažniji utjecaj na kretanje cijene ovog energenta nego očekivani učinci koronavirusa. Ovakve okolnosti su dale poticaj rastu cijene nafte. Narednog dana cijena nafte je nastavila da bilježi blagi rast pod utjecajem napora Kine da potakne ekonomiju, ali i pod utjecajem smanjenja broja novih slučajeva koronavirusa. Također, očekivanja slabijeg izvoza nafte iz Libije i Venecuele su utjecala na cijenu. Krajem tjedna cijena nafte je zabilježila pad kako se koronavirus počeo širiti u drugim zemljama izvan Kine. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 53,38 USD (49,21 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 2,56%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.584,06 USD (1.462,52 EUR). Početkom tjedna Narodna banka Kine je intervenirala na tržištu s ciljem limitiranja utjecaja koronavirusa na ekonomiju, što je imalo blagi utjecaj na pad cijene zlata. Tijekom trgovanja, u utorak, cijena zlata je probila razinu od 1.600 USD po unci nakon što je Apple naglasio utjecaj koronavirusa na njih, kao i na globalnu ekonomiju, a što je potaknulo investitore da tragaju za aktivama koje nose niže rizike. Do kraja tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi rast i održavala se na razini preko 1.600 USD po unci jer investitori još uvijek nisu sigurni u posljedice koje će imati koronavirus na ekonomiju. MMF je upozorio da se utjecaj ovog virusa već osjeti u Kini, dok bi dalje širenje ka drugim zemljama moglo da ugrozi ionako krhak globalni rast. U noti koja je pripremljena zvaničnicima G20, jedan globalni kreditor je ukazao na brojne rizike sa kojima se suočava globalna ekonomija uključujući i širenje koronavirusa, kao i ponovno jačanje tenzija na relaciji Kina-SAD te klimatske katastrofe. Goldman Sachs očekuje da bi cijena jedne fine unce zlata mogla da se poveća preko 1.850 USD ukoliko se neizvjesnosti zbog koronavirusa nastave i u drugom tromjesečju. Prema istom izvoru, cijena ovog plemenitog metala će vjerojatno u jednom momentu dostići razinu od 1.750 USD po unci ukoliko se nastavi zabrinutost zbog koronavirusa u prvom tromjesečju. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.643,41 USD (1.515,08 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila rast od 3,75%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.